

**LOKALER LEHRPLAN
DEUTSCHE SPRACHE UND
LITERATUR MIT NORMALEM
NATIONALITÄTENUNTERRICH
5-8. JAHRGANG**

**HELYI TANTERV
NÉMET NYELV ÉS IRODALOM
NYELVOKTATÓ
5-8. ÉVFOLYAM**

5–6. évfolyam

A tantárgy alapvető célja és feladata az alsóbb évfolyamokon megalapozott szövegértés, szövegalkotás képességének továbbfejlesztése, újabb olvasási stratégiák megismerése és alkalmazása; a szövegalkotás folyamatának megfigyelése, gyakorlása, különböző, a kommunikációs helyzetnek megfelelő szóhasználatú és jelentésű szövegtípusokban történő fogalmazás; az elsajátított írástechnika, helyesírás gyakorlása, továbbfejlesztése.

A tantárgy jellegéből adódóan fontos feladat a nyelvi és az irodalmi kultúra fejlesztése, az egyéni ismeretszerzés módjainak, technikáinak előkészítése, gyakoroltatása.

A tantárgy elsődleges célja a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulás eredményességéhez szükséges kulcskompetenciák, készségek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása: a tanulók hallott és írott szövegalkotási és szövegértési kompetenciáinak fejlesztése a kognitív folyamatok, az életkori sajátosságok és az egyéni képességek figyelembevételével; a nyelvről szerzett tapasztalati (élményalapú) és tárgyi ismeretek mélyítése, bővítése.

A tanuló a hallott szövegről képes rövid szóbeli összefoglalást adni. Megszólalásaiban tanórán és azon kívül is alkalmazkodik a hallgatósághoz és a beszédhelyzethez. Olvasás közben képes érzékelni a szövegek műfaji különbségeit, majd képes néhány mondatos vélemény szóbeli és írásbeli megfogalmazására az olvasottakról. Meg tud írni rövidebb szövegeket és megfogalmazza személyes olvasmányélményeit.

Szövegértés szempontjából szükséges a globális, információkereső, értelmező olvasás képessége, továbbá tartalommondás, a címadás. Az irodalomismeret terén ebben a tanulási szakaszban a tanuló megfigyeli a költői nyelv néhány sajátosságát, egyes műfajokat és szerkezeti elemeket.

Témakörök szerinti óraszámok évfolyamokra lebontva:

Témakörök	Összesen	5. évfolyam	6. évfolyam
Szóbeli és írásbeli szövegértés	37	20	17
Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	74+20	45	49
Tanulási képesség fejlesztése	15	10	5
Anyanyelvi kultúra	118+20	70	68
Ismeretek a nyelvről	30	15	15
Irodalmi kultúra	22+4	10	16
Összesen	340	170	170

5. évfolyam

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 20
Tanulási eredmények	<p>Részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz.</p> <p>A közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása.</p> <p>A beszédpartner közlésének, viselkedésének megfigyelése, értelmezése.</p> <p>A hallás utáni szövegértés gyakorlatának kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Biztonságosan eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a közlést egyszerű, érthető mondatokban kifejezni.</p> <p>Ismert irodalmi és közismereti szövegeket folyamatosan, kifejezően olvasni, megérteni, röviden összefoglalni.</p> <p>A kommunikáció különböző formáit használni: kérdésfeltevés, válaszadás, véleménynyilvánítás.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni.</p> <p>A nem lineáris szöveg lényegi elemeit leírni.</p> <p>Az elemi udvariassági formákat használni, a nem nyelvi kifejezőeszközöket különböző beszédhelyzetekben helyesen használni.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni;</p> <p>Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértést, bizonytalanságot, elutasítást megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni.</p> <p>Rövid német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.</p>		
Fogalmak	<p>Beszédhelyzet, kommunikációs folyamat, szemléltetés, illusztráció, lényegkiemelés, hallás utáni szövegértés.</p>	
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani;</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani.</p> <p>Lineáris szöveg cselekményéhez kapcsolódó egyéni véleményt irányított kérdések segítségével megfogalmazni.</p> <p>Egyes információk (adott szövegben, szövegek, illetve a szöveg és az azt kísérő szemléltetőanyagok) között tartalmi kapcsolatot találni és azt indokolni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni.</p>	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 45
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak, helyzetnek és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása.</p> <p>Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű szöveg önálló elkészítése.</p>	

	Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése, szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail). Személyes élmények, vélemény megfogalmazása.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
További szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése. Digitális kompetencia fejlesztése. Rendezett, jól olvasható írást alkalmazni. Tollbamondás után a helyesírási szabályok betartásával írni. Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a helyzetnek megfelelő szöveget alkotni. Adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni. Rövid német és magyar nyelvi fordulatokat önállóan ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.	
Fogalmak	Kommunikációs helyzet, reakció, interakció, párbeszéd, véleményalkotás, e-mail.
Javasolt tevékenységek	A szöveg tartalmát visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Megadott szempontok alapján szöveget alkotni. (e-mail, plakát, hirdetés) Párbeszédet megfogalmazni, előadni. (pl.: telefonbeszélgetés) Saját véleményt ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Olvasórally, tanulóállomások, kvízmátrix.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái. Tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Koncentrációs memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák bővítése. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Lényegkiemelés technikájának megismerése, alkalmazása. Kulturált könyvtár- és internethasználat. Prezentációs technikák alkalmazása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Szótárfüzetet vezetni és használni. Szótanulási segédleteket/ módszereket irányítással/ útmutatással alkalmazni. A szókincset a tanult technikákkal önállóan gyakorolni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre (pl. egy- és kétnyelvű szótár) használni.		

<p>Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni. Írott szövegben a feladat elvárásai szerint információt megtalálni. egyszerűbb szöveg lényegi elemeit kijelölni. Információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni. A gyakorolt prezentációs technikákat a feladatnak megfelelően alkalmazni.</p>	
Fogalmak	Szöveggörnyezet, információhordozó, szövegértés, lényegkiemelés, prezentáció, koncentrációs gyakorlat, gondolatterkép, vázlat.
Javasolt tevékenységek	<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Írott és halott szöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok. Lényegkiemelés. Rajzos vázlat, mindmap készítése. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:70
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. A tanórán használt, a tárgyalt témákban a korábbinál bővebb szókinccsel, nagyobb számú alaktani és mondattani szerkezetet alkalmazni. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével. Kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókinccs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szókinccs fejlesztése és az új ismeretek feldolgozása. Alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni és tananyagot feldolgozni. Véleménynyilvánítás, aktív részvétel a közös munkában. Szókinccs és ismeretek elsajátíttatása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:</p> <p style="margin-left: 20px;">A. <i>Személyes életvitel</i> Napi tevékenységek: Napirend Családi élet Szociális kapcsolatok: Rokonság Külső, belső tulajdonságok Egészség–betegség: Orvosnál</p>		

<p>Gyakori betegségek Szabadidő, hobbi Tevékenységek Sport és egészség <i>B. Társadalmi élet</i> <i>C. Iskola, képzés, hivatás</i> Iskolaépület Iskolai mindennapok A tanítás formái, folyamata Foglalkozások, hozzájuk kapcsolódó tevékenységek, szerszámok, eszközök <i>D. Gazdaság, technika, környezet</i> Lakóhely és közvetlen környezete Közlekedés: járművek, útleírások Állatvédelem <i>E. Politika és társadalom</i> Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	Iskola, szabadidős tevékenység, napirend, foglalkozás, lakás, lakókörnyezet, közlekedés, jármű, vásárlás, egészség, betegség, gyógyszer, állatok élettere, gondozása.
Javasolt tevékenységek	Feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni. A számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni. Rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét magyarra fordítani. Magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni. Szókincsfejlesztés különböző módszerekkel: fogalompantomim, golyóscsapágy stb.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	<p>A szófajok biztos felismerése szöveggörnyezetben kérdőszavak segítségével. Különféle időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése. Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. A főnév nemének, számának, eseteinek megnevezései, azok megtanulása és használata beszédben és írásban. Lokális elöljárószók és gyakorlati alkalmazásuk. a legalapvetőbb tárgy- és részes esettel álló elöljárószók megtanulása és alkalmazásuk. A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás. Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan. A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértési és alkotási folyamatában; az önkontroll és önálló szövegjavítás fokozatos kialakítása irányítással.</p>	

	Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Gyakran előforduló alaktani szerkezeteket képezni és jól használni. A tanórán gyakran előforduló egyszerű mondatnyi szerkezeteket jól alkalmazni. A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus mellett hibátlanul és helyes hanglejtéssel kiejteni. Ismert szavakat, szerkezeteket helyesen leírni. Rövid saját szövegeket kielégítő biztonsággal leírni. A legfontosabb írásjeleket túlnyomórészt helyesen alkalmazni.</p> <p>Szó- és mondat</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidők (Präsens, Präteritum (haben, sein), Perfekt) Igék szótári alakjai Segédigék (időbeli és módbeli) Igemódok: kijelentő -, felszólító mód</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset</p> <p><i>Névelő:</i> Fajtái: határozott, határozatlan</p> <p><i>Elöljárószó:</i> időhatározói elöljárószó helyviszonyt kifejező elöljárószó tárgy és részes esettel álló elöljárószó</p> <p><i>Számnév</i> Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i> Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, visszaható</p> <p><i>Mondattan:</i> Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító mondat</p> <p><i>Helyesírás, központozás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
Fogalmak	Szófav, igeidő, lokális elöljárószó, főnév, nyelvtani nem, hímnem, nőnem, semlegesnem, többes szám, alanyeset, tárgyeset, részes eset, birtokos eset. Hanglejtés, akcentus. Nyelvtani szerkezet, idézőjel, gondolatjel, hosszú magánhangzó, kettős hangzó, ß-ss, Umlaut, Dehnungs-h.

Javasolt tevékenységek	Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice. Kígyószöveg. Memóriajáték. Donimó. Labirintusjáték. Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.
-----------------------------------	---

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A magyarországi német és német irodalomból vett alkotások olvasása, rímes versek megtanulása. Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, mondák, képregények elolvasása. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Rövid mesék, mondák, hazudós történetek dramatizálása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel, ill. önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő, rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat megérteni és összefoglalni. A jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot irodalmi és közműveltségi szövegekben felismerni. Rövid véleményt az élmények és olvasmányok hatásáról megfogalmazni.</p> <p>Műfajok: Vers, párbeszédes szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, feldolgozott mesék, mese, comic, képregény).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) A mese és monda műfaji jellemzői. Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei.</p>		

Szerzők például: Josef Guggenmos, James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Mira Lobe, Josef Michaelis, Valeria Koch, Josef Mikonya

<http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte>

Mesék:

Grimm: *Kinder- und Hausmärchen*

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf

<http://bibliothek.hu/hu/2019/04/kinderreime-und-spruche-aus-werischwar/>

Mondák:

Der überlistete Teufel (In: Herger Ede: Der Teufelsgipfel)

http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf

Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák)

Edina Rieder-Erdőfy: *Kinderstimmen*

Igele-Bigele (Gyermekantológia)

Michelisz József: *Zauberhut*

Josef Mikonya: *Nichtsbrot*

Fogalmak	Mesetipológia, szereplő, helyszín, tanulság, színház, előadás, díszlet, értékrend, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	Modern műfajokat: meséket, képregényeket, comic-okat elolvasni. Kreatív írást használni. Mese alapján képregényt készíteni. Rövid történeteket dramatizálni. Német nyelvű színházi előadás megtekintése élőben vagy filmen.

A tovább haladás feltételei (minimum követelmények):

- A tanulók tudjanak:
- Egyszerű kívánságokat, kéréseket kifejezni, megfogalmazni
- Egyszerű utasításokat adni, felszólítani
- Ismert témákban párbeszédet folytatni
- Olvasott szöveg tartalmát röviden elmesélni, képekről, dolgokról röviden beszélni
- Megfelelő szó - és mondathangsúllyal tartalmilag tagoltan olvasni és a szöveghez kérdéseket feltenni
- Utasításokat megérteni
- Meghívót, karácsonyi - húsvéti lapot írni
- Írásban bemutatkozni, rövid levelet írni
- Megtörtént dolgokról, észrevételekről 3-4 egyszerű mondatot írni
- Az alany-, tárgy- és részes esetet az erős főnevekkel mondatban alkalmazni – az elöljárósók után is
- Az igék Präsens alakjának alkalmazása
- Egyszerű melléknevek fokozása (Positiv és Komparativ)
- Személyes, birtokos és egyszerű kérdő névmások ismerete
- Két vers, 4 dal és 10 közmondás ismerete

6. évfolyam

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 17
Tanulási eredmények	<p>Részvétel különféle kommunikációs helyzetekben. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez, a kommunikációs célhoz.</p> <p>A közlési szándéknak megfelelő szókincs, kiejtés (hangsúly, tempó, hangerő stb.), valamint nem nyelvi jelek alkalmazása.</p> <p>A beszédpartner közlésének, viselkedésének megfigyelése, értelmezése.</p> <p>A hallás utáni szövegértés gyakorlatának kialakítása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Biztonságosan eligazodni a hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a közlést egyszerű, érthető mondatokban kifejezni.</p> <p>Ismert irodalmi és közismereti szövegeket folyamatosan, kifejezően olvasni, megérteni, röviden összefoglalni.</p> <p>A kommunikáció különböző formáit használni: kérdésfeltevés, válaszadás, véleménynyilvánítás.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni.</p> <p>A nem lineáris szöveg lényegi elemeit leírni.</p> <p>Az elemi udvariassági formákat használni, a nem nyelvi kifejezőeszközöket különböző beszédhelyzetekben helyesen használni.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni;</p> <p>Párbeszédes kommunikációs helyzetekben egyetértést, bizonytalanságot, elutasítást megfelelő nyelvi eszközökkel kifejezni.</p> <p>Rövid német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven megnevezni.</p>		
Fogalmak	Beszédhelyzet, kommunikációs folyamat, szemléltetés, illusztráció, lényegkiemelés, hallás utáni szövegértés.	
Javasolt tevékenységek	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani;</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján összefüggő egységekre bontani.</p> <p>Lineáris szöveg cselekményéhez kapcsolódó egyéni véleményt irányított kérdések segítségével megfogalmazni.</p> <p>Egyes információk (adott szövegben, szövegek, illetve a szöveg és az azt kísérő szemléltetőanyagok) között tartalmi kapcsolatot találni és azt indokolni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni.</p>	

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 49
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak, helyzetnek és résztvevői szerepeknek megfelelő beszédhelyzetek létrehozása.</p> <p>Tanult szövegek szöveghű és kifejező tolmácsolása.</p> <p>Egyszerű szerkezetű szöveg önálló elkészítése.</p>	

	Néhány internetes szövegtípus formai és tartalmi jellemzőinek megfigyelése, szövegalkotás az internetes műfajokban (pl. e-mail). Személyes élmények, vélemény megfogalmazása.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
További szövegalkotási eljárások megismertetése, alkalmazásának segítése. Digitális kompetencia fejlesztése. Rendezett, jól olvasható írást alkalmazni. Tollbamondás után a helyesírási szabályok betartásával írni. Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel, a helyzetnek megfelelő szöveget alkotni. Adott témát egyszerű nyelvi eszközökkel a lényegi elemek említésével összefoglalni. Rövid német és magyar nyelvi fordulatokat önállóan ill. szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.	
Fogalmak	Kommunikációs helyzet, reakció, interakció, párbeszéd, véleményalkotás, e-mail.
Javasolt tevékenységek	A szöveg tartalmát visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Megadott szempontok alapján szöveget alkotni. (e-mail, plakát, hirdetés) Párbeszédet megfogalmazni, előadni. (pl.: telefonbeszélgetés) Saját véleményt ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Olvasórally, tanulóállomások, kvízmátrix.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 5
Tanulási eredmények	A hatékony tanuláshoz szükséges tudás megszerzésének és feldolgozásának csoportos és egyéni technikái. Tanulási módok, stratégiák. Különböző típusú szövegek feldolgozása. Koncentrációs memóriagyakorlatok, szövegtanulási technikák bővítése. Vázlatkészítés irányítással, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Lényegkiemelés technikájának megismerése, alkalmazása. Kulturált könyvtár- és internethasználat. Prezentációs technikák alkalmazása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Szótárfüzetet vezetni és használni. Szótanulási segédleteket/ módszereket irányítással/ útmutatással alkalmazni. A szókincset a tanult technikákkal önállóan gyakorolni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre (pl. egy- és kétnyelvű szótár) használni.		

<p>Hallott egyszerű szövegből többszöri meghallgatás után az alapinformációkat megérteni. Írott szövegben a feladat elvárásai szerint információt megtalálni. egyszerűbb szöveg lényegi elemeit kijelölni. Információkat egymásra vonatkozó egyszerű mondatokkal ismertetni. A gyakorolt prezentációs technikákat a feladatnak megfelelően alkalmazni.</p>	
Fogalmak	Szöveggörnyezet, információhordozó, szövegértés, lényegkiemelés, prezentáció, koncentrációs gyakorlat, gondolatterkép, vázlat.
Javasolt tevékenységek	<p>Szótárfüzetet vezetni és használni. Írott és halott szöveghez kapcsolódó szövegértési feladatok. Lényegkiemelés. Rajzos vázlat, mindmap készítése. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.</p>

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám:68
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán. A tanórán használt, a tárgyalt témákban a korábbinál bővebb szókinccsel, nagyobb számú alaktani és mondattani szerkezetet alkalmazni. Az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével. Kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni. A nyelvi udvariassági szabályokat alkalmazni. A témához kapcsolódó érzéseket nyelvi eszközökkel kifejezésre juttatni. A szókinccs aktivizálása adekvát helyzetekben külső segítséggel.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A szókinccs fejlesztése és az új ismeretek feldolgozása. Alapvető kommunikációs szituációkban viszonylagos biztonsággal részt venni és tananyagot feldolgozni. Véleménynyilvánítás, aktív részvétel a közös munkában. Szókinccs és ismeretek elsajátíttatása és mélyítése a tanulók mindennapjaihoz kapcsolódó témakörök alapján:</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i> Napi tevékenységek: Napirend Családi élet Szociális kapcsolatok: Rokonság Külső, belső tulajdonságok Egészség–betegség: Orvosnál</p>		

<p>Gyakori betegségek Gyógyszer, gyógymód Egészségügyi személyzet Szabadidő, hobbi Tevékenységek Sportágak Sport és egészség</p> <p><i>B. Társadalmi élet</i></p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás</i> Iskolai mindennapok A tanítás formái, folyamata Foglalkozások, hozzájuk kapcsolódó tevékenységek, szerszámok, eszközök</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet</i> Lakóhely és közvetlen környezete A mindennapi élet infrastruktúrája Közlekedés: járművek, útleírások Állatvédelem</p> <p><i>E. Politika és társadalom</i> Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	Iskola, szabadidős tevékenység, napirend, foglalkozás, lakás, lakókörnyezet, közlekedés, jármű, vásárlás, egészség, betegség, gyógyszer, állatok élettere, gondozása.
Javasolt tevékenységek	Feladatokat, utasításokat összefoglalni, adott esetben továbbadni. A számítógép és a világháló német nyelvű programjait használni. Rövid német nyelvű tartalmak/kijelentések értelmét magyarra fordítani. Magyar nyelvű kijelentések értelmét megtartva németül összefoglalni. Szókincsfejlesztés különböző módszerekkel: fogalompantomim, golyóscsapágó stb.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 15
Tanulási eredmények	<p>A szófajok biztos felismerése szövegkörnyezetben kérdőszavak segítségével.</p> <p>Különböző időben végbemenő cselekvések, történések megkülönböztetése.</p> <p>Az igeidők helyes használata beszédben és írásban.</p> <p>A főnév nemének, számának, eseteinek megnevezései, azok megtanulása és használata beszédben és írásban.</p> <p>Lokális előjárósók és gyakorlati alkalmazásuk. a legalapvetőbb tárgy- és részes esettel álló előjárósók megtanulása és alkalmazásuk.</p> <p>A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás.</p> <p>Az alapvető helyesírási szabályok megismerése főleg a hangtani és szófajtani ismeretek elsajátításához kapcsolódóan.</p>	

	<p>A megismert helyesírási esetek felismerése és tudatos alkalmazása az írott szöveg megértési és alkotási folyamatában; az önkontroll és önálló szövegjavítás fokozatos kialakítása irányítással. Törekvés a mindennapi írásbeli alkotásokban az igényes helyesírásra. Hibajavítási gyakorlatok segédeszközök használatával.</p>
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>	
<p>Gyakran előforduló alaktani szerkezeteket képezni és jól használni. A tanórán gyakran előforduló egyszerű mondattani szerkezeteket jól alkalmazni. A német nyelv standard változatában tanult szókészletet érezhető akcentus mellett hibátlanul és helyes hanglejtéssel kiejteni. Ismert szavakat, szerkezeteket helyesen leírni. Rövid saját szövegeket kielégítő biztonsággal leírni. A legfontosabb írásjeleket túlnyomórészt helyesen alkalmazni.</p> <p>Szó- és mondattan</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidők (Präsens, Präteritum (haben, sein), Perfekt) Igék szótári alakjai Segédigék (időbeli és módbeli) Igemódok: kijelentő -, felszólító mód</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset</p> <p><i>Névelő:</i> Fajtái: határozott, határozatlan</p> <p><i>Előjárószó:</i> időhatározói előjárószó helyviszonyt kifejező előjárószó tárgy és részes esettel álló előjárószó</p> <p><i>Számnév</i> Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i> Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, visszaható</p> <p><i>Határozószó:</i> Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p><i>Mondattan:</i> Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító mondat</p> <p><i>Helyesírás, központosítás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
<p>Fogalmak</p>	<p>Szófaj, igeidő, lokális előjárószó, főnév, nyelvtani nem, hímnem, nőnem, semlegesnem, többes szám, alanyeset, tárgyeset, részes eset,</p>

	birtokos eset. Hanglejtés, akcentus. Nyelvtani szerkezet, idézőjel, gondolatjel, hosszú magánhangzó, kettős hangzó, ß–ss, Umlaut, Dehnungs–h.
Javasolt tevékenységek	Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice. Kígyószöveg. Memórijáték. Donimó. Labirintusjáték. Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 16
Tanulási eredmények	A magyarországi német és német irodalomból vett alkotások olvasása, rímes versek megtanulása. Rövid terjedelmű epikai művek és modern mesék, mondák, képregények elolvasása. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Rövid mesék, mondák, hazudós történetek dramatizálása.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Rövid terjedelmű epikai és lírai műveket tanári segédlettel, ill. önállóan olvasni, tartalmukat összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő, rövid terjedelmű műköltészeti és népköltészeti alkotásokat elolvasni, tartalmukat megérteni és összefoglalni. A jót és a rosszat, az igazságot és az igazságosságot irodalmi és közműveltségi szövegekben felismerni. Rövid véleményt az élmények és olvasmányok hatásáról megfogalmazni.		
Műfajok: Vers, anekdota, párbeszédű szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, feldolgozott mesék, mese, monda, comic, képregény).		
Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) A mese és monda műfaji jellemzői. Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés.		

<p>Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata. Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például:</i> Josef Guggenmos, James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Mira Lobe, Josef Michaelis, Valeria Koch, Josef Mikonya http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Mesék: Grimm: <i>Kinder- und Hausmärchen</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf http://bibliothek.hu/hu/2019/04/kinderreime-und-spruche-aus-werischwar/</p> <p>Mondák: Otfried Preußler: Krabat (Megfilmesített monda) http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf</p> <p>Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák) Edina Rieder-Erdőfy: <i>Kinderstimmen</i> Josef Mikonya: <i>Wie du mir, so ich dir</i> Koch Valéria: <i>Időfa</i> Arnold Krisztina: <i>Wolki und ihre Freunde</i></p>	
Fogalmak	Mesetipológia, szereplő, helyszín, tanulság, színház, előadás, díszlet, értékrend, konfliktuskezelés, igazságosság.
Javasolt tevékenységek	Modern műfajokat: meséket, képregényeket, comic-okat elolvasni. Kreatív írást használni. Mese alapján képregényt készíteni. Rövid történeteket dramatizálni. Német nyelvű színházi előadás megtekintése élőben vagy filmen.

Minimumkövetelmények:

A tanulók tudjanak:

- ismert témában rövid párbeszédet folytatni
- ismert szövegeket megfelelő szó - és mondat hangsúllyal tartalmilag tagoltan olvasni
- az ismert szöveghez kérdéseket feltenni
- kérdések megválaszolásával a szövegértésről számot adni
- szóban és írásban személyeket jellemezni
- a levélformák betartásával személyes levelet és e-mailt írni
- a mondatban a tárgy és részes esetet használni
- a „viel, man, es” határozatlan névmásokat használni
- jelen időben és Perfektben igét ragozni
- a tanult igeidőkben elváló és nem elváló igekötős igéket alkalmazni
- jelen időben helyesen használni a módbeli segédigéket
- a melléknév fokozását ismerni, az összehasonlítást „als” és „wie” kötőszókkal alkalmazni
- tárgy és részes esetű egyszerű kérdő névmásokat használni
- bővített mondatokat képezni összetett állítmánnyal

NÉMET NYELV ÉS IRODALOM

(Hagyományos, bővített és kiegészítő nyelvoktató nemzetiségi nevelési-oktatási forma)

7–8. évfolyam

E szakaszban a fő cél a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése és finomítása, a nyelvről tanult ismeretek mélyítése, a nyelv szerkezetének, változó egységeinek megfigyelése mondat- és szövegépítő eljárásokkal.

A 7–8. évfolyamon számos képesség területén meghatározható, hogy milyen szintet kell elérniük a tanulóknak. Ezeken az évfolyamokon a tanuló beszédében már nemcsak megfelelően artikulál, hanem kiejtésével közlő szándékát is jól tükrözi, továbbá a mondat- és szövegfonetikai eszközöket is megfelelően alkalmazza. Már nemcsak összefoglalni tudja az olvasottakat, hanem véleményt is tud alkotni róla. A beszédhelyzethez való alkalmazkodáson kívül különféle kommunikációs technikákat is képes alkalmazni.

A tanulási képesség területén a tanuló már nemcsak használni képes a vázlatot, hanem ő maga is képes az önálló vázlatkészítésre. Irodalmi ismeretei bővülnek a különböző műfajokról. Erkölcsi ítélőképességének fejlettsége alapján már nemcsak a tetszésnyilvánításra és az eltérő vélemény tiszteletére képes, hanem érti az ízlés néhány kontextuális összefüggését. Ismeri a média működésének, társadalmi hatásainak alapvető összefüggéseit.

A témakörök szerinti óraszámok évfolyamokra lebontva:

Témakörök	összesen	7.osztály	8.osztály
Szóbeli és írásbeli szövegértés	20	10	10
Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	52+20	36	36
A tanulási képesség fejlesztése	15	8	7
Anyanyelvi kultúra	90+16	53	53
Ismeretek a nyelvről	45+8	26	27
Irodalmi kultúra	74	37	37
összes óraszám	340	170	170

7.évfolyam

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 10
---------	---------------------------------	----------------------

<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A kulturált véleménynyilvánítás alapelveinek tudatosítása, különféle beszédhelyzetek sémáinak megismertetése.</p> <p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedezése, értelmezése. Adatkeresés technikáinak megismerése.</p> <p>A különböző gyakorlati szövegfajták jellemző sajátosságainak felismerése, megnevezése. A szövegben szereplő összefüggések felismerése, megnevezése.</p>
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>	
<p>Különböző kommunikációs folyamatokba bekapcsolódni, saját véleményt kifejezni. Ismert irodalmi és közismereti szövegeket némán és hangosan, kifejezően olvasni; a szövegek tartalmát összefoglalni.</p> <p>Saját véleményt megfogalmazni; adott szempont szerint a szöveg információtartalmát vagy egy bekezdés alap gondolatát megnevezni.</p> <p>A szöveg vagy egy bekezdés lényegi információtartalmát megnevezni és a feladat elvárásainak megfelelően.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni. Német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven összefoglalni, szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
<p>Fogalmak</p>	<p>Információtartalom, szerepek, esemény.</p>
<p>Javasolt tevékenységek</p>	<p>A szövegre vonatkozó igaz és hamis állításokat megkülönböztetni és a szöveg alapján alátámasztani.</p> <p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján egységekre bontani.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni.</p>

<p>Témakör</p>	<p>Szóbeli és írásbeli szövegalkotás</p>		<p>Javasolt óraszám: 36</p>
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A kommunikációs célnak megfelelő szövegek alkotása szóban és írásban.</p> <p>Néhány tömegkommunikációs műfajban való kreatív szövegalkotás (interjú, riport, hír).</p>		
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>			
<p>Olvasható, esztétikus és strukturált írásmódot használni a nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával.</p> <p>Megadott szerkezeti jellemzőkkel és egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel informális és formalizált szöveget alkotni.</p> <p>A téma, az események hasonlóságait, különbségeit és összefüggéseit felismerni és megfelelő nyelvi eszközökkel megfogalmazni.</p> <p>Önálló szöveget alkotni. Egyszerűbb német és magyar szövegeket szótár segítségével a</p>			

másik nyelvre fordítani.	
Fogalmak	Nézőpont, szövegfajta, érv, interjú, hír, riport.
Javasolt tevékenységek	A szöveg tartalmát és a benne rejlő információkat visszaadni. Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Informális és formalizált írott szöveget alkotni. Párbeszédet folytatni. Saját véleményét ismertetni. Szerepet alakítani. Interjú három lépésben, közvélemény kutatás, négy sarok, pozíció játék stb. mint lehetséges módszerek.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 8
Tanulási eredmények	<p>Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése. A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Különböző szövegfeldolgozási módok ismerete. Koncentrációt fejlesztő játékok, gyakorlatok. Különböző olvasási technikák. Önálló vázlatkészítés, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével. Kulcsinformációk kiemelése olvasott szövegben. Gondolattérkép készítése az olvasott szöveghez, a tárgyalt témakörhöz. Különböző információhordozók használata, prezentáció összeállítása, bemutatása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szótanulási segédleteket/ módszereket készíteni, használni. Kétnyelvű szótárakat önállóan alkalmazni. A szavak jelentésére a szöveggörnyezet alapján önállóan következtetni. Hallott egyszerű szövegből az alapinformációkat megérteni. Különböző olvasási technikákat (globális, szelektív és részletes) alkalmazni. A szöveg feldolgozása során jelölési technikákat (pl. optikai jelölés) alkalmazni, a kulcsszavakat kiemelni. Ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.</p>		
Fogalmak		
Javasolt tevékenységek	<p>Szókártyát, memóriát, dominót, rajzot szótanuláshoz készíteni/használni. Szótárhasználat önálló szövegalkotásnál. Hallás utáni szövegértés. Olvasás utáni szövegértés. Lényegkiemelési technikák. Rajzos vázlatot, mindmapet készíteni. Mnemotechnikák. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek.</p>	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 53
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Különböző módon, csatornán információhoz jutás. Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás. Az előző képzési szakaszok témaköreinek ciklikus bővítése.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapokban is feltalálni és megértetni magát. A tanórán és a hétköznapi élet egyes területein megfelelő szókinccset és nyelvi kifejezőeszközöket, szófordulatokat és körülírásokat használni. Megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét változtatni. A nyelvhasználati kompetenciát az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni. A témák szókinccsének bővítése:</p> <ul style="list-style-type: none"> A. <i>Személyes életvitel</i> <ul style="list-style-type: none"> Szociális kapcsolatok Barátok, csoportok Szabadidő, hobbi, sport Tevékenységek, élmények Sportágak Felszerelés, sporteszközök Ruházat B. <i>Társadalmi élet</i> <ul style="list-style-type: none"> Étkezés Ünnepek, ünnepnapok C. <i>Iskola, képzés, hivatás</i> <ul style="list-style-type: none"> A tanulás folyamata, formái D. <i>Gazdaság, technika, környezet</i> <ul style="list-style-type: none"> Utazás, nyaralás, szünidő Természet, környezet Házi állatok és tartásuk Szelektív hulladékgyűjtés E. <i>Kulturális élet és média</i> <ul style="list-style-type: none"> Nyomtatott és digitális média Olvasás, zenehallgatás Közösségi oldalak F. <i>Politika és társadalom</i> 		

Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai	
Fogalmak	Barátság, cél, erősség, nyaralás, szolgáltatóipar, média, sportág, környezetvédelem, kötelesség, összefoglalás, reagálás, szerepváltás, információszerzés.
Javasolt tevékenységek	Információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni. A német nyelvű médiát információszerzés céljából használni. Mások véleményére reagálni. Saját álláspontot közölni, megindokolni. Német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni. Magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait németül összefoglalni.

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 26
Tanulási eredmények	<p>A tanult szófajok biztos felismerése ismerveik megnevezésével szövegkörnyezetben.</p> <p>Alapvető vonzatos igék ismerete, használata.</p> <p>A cselekvő szerkezet és gyakorlati alkalmazása.</p> <p>Néhány mellérendelő és alárendelő mellékmondat szórendjének ismerete és használata.</p> <p>A német irodalmi nyelv követelményeinek megfelelő kiejtés és hangsúlyozás.</p> <p>A szöveg központozásának, a párbeszéd és az idézetek szabályainak ismerete.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.</p> <p>A tanulók önállóságának fejlesztése a szabályfelismerésben, megfogalmazásban, alkalmazásban és az önellenőrzésben.</p> <p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni.</p> <p>Jól érthetően és helyes hanglejtéssel beszélni.</p> <p>A tanult szerkezeteket közel biztos helyesírással leírni.</p> <p>A központozás alapvető formai és tartalmi szabályait közel helyesen alkalmazni.</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt) Igék szótári alakjai Segédigék fajtái (időbeli és módbeli), használatuk Igemódok: kijelentő -, felszólító -, Cselekvő szerkezet</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: jelentés, ill. végződés alapján> hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok</p>		

<p>Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos</p> <p><i>Névelő:</i></p> <p>Fajtái: határozott, határozatlan</p> <p>Ragozása alany, tárgy, részes esetben</p> <p><i>Melléknév:</i></p> <p>Képzése</p> <p>Használata: állítmányi, jelzői használat</p> <p>Fokozása, hasonlító szerkezetek</p> <p><i>Elöljárószó:</i></p> <p>helyviszonyt kifejező előjárószó</p> <p>tárgy és részes esettel álló előjárószó</p> <p><i>Számnév</i></p> <p>Fajtái: tőszámnevek, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i></p> <p>Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, határozatlan, birtokos,</p> <p><i>Határozószó:</i></p> <p>Fajtái: hely-, időhatározók</p> <p><i>Kötőszó:</i></p> <p>Mellékmondati egyenes szórenddel álló kötőszó: <i>und, aber, denn, sondern, oder</i></p> <p><i>Mondattan:</i></p> <p>Mondatfajták:</p> <p>Kijelentő-, kérdő mondat</p> <p>Egyszerű mondat</p> <p><i>Helyesírás, központosítás:</i></p> <p>Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
Fogalmak	Melléknév, fokozás, névszóragozás, , kötőszó, szórend, hanglejtés, kiejtés, érthetőség, hangszín, központosítás, korrektúra.
Javasolt tevékenységek	Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatása. Szituációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel. Hibajavítási gyakorlatok. Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Kígyószöveg. Memóriajáték. Donimó. Labirintusjáték. Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 37
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A szövegértelmezésben való jártasság. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások ismerete. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Olvasásélmény alapján kialakított irodalmi ismeretek. Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése. Ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban. A tanulók mindennapjaiban megjelenő értékek helyes megítélésének kialakítása.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>		
<p>Elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket olvasni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő alkotásokat elolvasni. A szereplőket jellemezni. A cselekményt a feladatnak megfelelően feldolgozni. A mondanivalót megfogalmazni, reflektálni. Az irodalmi szövegek tartalmát és mondanivalóját nyelvileg kielégítően megfogalmazni. A személyes igazság konfliktusát különféle szövegek alapján megérteni. Az irodalom társművészeit, filmet és fotókat megismerni. A tetszésnyilvánítás nyelvi formáit alkalmazni. Önálló gondolkodás, a kulturált véleménynyilvánítás.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszédű szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, képregény, a magyarországi németek himnusza).</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például:</i> James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold, <i>Josef Michaelis: Bildgedichte</i> <i>Erika Ats: Der letzte Tag am Plattensee</i> <i>Josef Michaelis: Zauberhut</i> <i>Josef Mikonya: Zwölf Mounat is a Joa</i> http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák) Arnold Krisztina: <i>Wolki und ihre Freunde</i> Erika Ats: <i>Der Tag und die Nacht</i> Georg Fath: <i>Im Walde</i> Josef Michaelis: <i>Der Maulwurf und die Feldmaus</i> Josef Michaelis: <i>Türkenhügel</i> http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf</p>		

Fogalmak	Mondanivaló, jellemzés, jellemelek, film, színdarab, értékrend, értékítélet, konfliktuskezelés, igazságosság,.
Javasolt tevékenységek	A művek tartalmát összefoglalni. A szereplőket jellemezni. A művek mondanivalóját megfogalmazni. A műről véleményt alkotni, azt kifejezni, ismertetni. Rövid történeteket, regényrészleteket dramatizálni. A Magyarországi Német Színház egy előadását élőben, vagy egy irodalmi mű filmfeldolgozását megtekinteni. Az előadásról, filmről beszélni, a látottakat feldolgozni.

A továbbhaladás feltételei (Minimumkövetelmények)

A tanulók tudjanak:

- a tanult témákról önállóan beszélgetni
- saját gondolatokat szóban és írásban kifejezni
- véleményt nyilvánítani, együttérzést, ellenkezést kifejezni
- udvariasan kérni, meg nem értést kifejezni, javaslatot tenni
- képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni
- dolgokat összehasonlítani
- ismeretlen irodalmi vagy tényközlő szöveget értelmes, helyes tempóban és hangsúllyal olvasni
- szövegeket, leveleket időrendi és logikai sorrendben leírni

- módbeli segédigéket alkalmazni
- a melléknevek fokozott alakját alkalmazni
- a mellékneveket jelzőként és állítmányként használni
- a tárgy és részes esettel álló elöljárószavakat használni
- a tanult vonzatos igéket használni
- a főneveket alany-, tárgy-, részes és birtokos esetben ragozni
- a tanult kötőszavakkal összetett mondatokat alkotni
- a felszólító módot képezni és alkalmazni

8.évfolyam

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegértés	Javasolt óraszám: 10
Tanulási eredmények	A kulturált véleménynyilvánítás alapelveinek tudatosítása, különféle beszédhelyzetek sémáinak megismertetése. A szövegfeldolgozási módok mélyítése, bővítése, szövegfajtáknak	

	<p>megfelelő alkalmazása.</p> <p>A megismert szövegfeldolgozási módok gyakorlása, újabb technikák megismerése, azok gyakorlatban történő alkalmazása. Az olvasott szöveg tartalmának és az azt kiegészítő képek, ábrák összefüggéseinek felfedezése, értelmezése.</p> <p>A szövegben szereplő összefüggések felismerése, megnevezése.</p> <p>Ábra, rajz, illusztráció mondanivalójának megfogalmazása.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Különböző kommunikációs folyamatokba bekapcsolódni, saját véleményét kifejteni.</p> <p>Ismert irodalmi és közismereti szövegeket némán és hangosan, kifejezően olvasni; a szövegek tartalmát összefoglalni.</p> <p>Hallott szöveget reprodukálni, felkészülés után átélt eseményekről élménybeszámolót tartani.</p> <p>Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni. Német és magyar nyelvű tartalmak lényegi elemeit a másik nyelven összefoglalni, szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>	
Fogalmak	Információtartalom, szerepek, esemény.
Javasolt tevékenységek	<p>A szöveget tartalmi és formai jegyei alapján egységekre bontani.</p> <p>A lényegi megállapításokat kiemelni és azokkal kapcsolatban véleményt mondani.</p> <p>Érdekes eseményekről beszámolni, interjút készíteni.</p> <p>Irányított feladatok segítségével egyszerűsített ismeretterjesztő szöveget értelmezni. Képeket és szemléltető anyagokat egyszerű nyelvi kifejezőeszközökkel kifejezően leírni.</p> <p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegeket előadni.</p> <p>Szerepeket megformálni.</p>

Témakör	Szóbeli és írásbeli szövegalkotás	Javasolt óraszám: 36
Tanulási eredmények	<p>A kommunikációs célnak megfelelő szövegek alkotása szóban és írásban.</p> <p>Egy történet vagy cselekmény különböző szemszögből történő megfogalmazása.</p> <p>Pro és kontra érvek előzetesen gyűjtött nyelvi eszközökkel történő megfogalmazása.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Olvasható, esztétikus és strukturált írásmódot használni a nyelvtani, helyesírási és nyelvhelyességi ismeretek alkalmazásával.</p> <p>A téma, az események hasonlóságait, különbségeit és összefüggéseit felismerni és megfelelő nyelvi eszközökkel megfogalmazni.</p> <p>Önálló szöveget alkotni. Egyszerűbb német és magyar szövegeket szótár segítségével a másik nyelvre fordítani.</p>		

Fogalmak	Nézőpont, szövegfajta, érv, interjú, hír, riport.
Javasolt tevékenységek	Lírai, epikus és dramatikus szövegeket előadni. Párbeszédet folytatni. Elbeszélő szövegből párbeszédet alkotni. Saját véleményét ismertetni. Szerepet alakítani. A szöveget kiegészíteni, átalakítani vagy tovább gondolni (pl. megkezdett történetet folytatni és befejezni). Interjú három lépésben, közvélemény kutatás, négy sarok, pozíció játék stb. mint lehetséges módszerek.

Témakör	A tanulási képesség fejlesztése	Javasolt óraszám: 7
Tanulási eredmények	Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése. A tanulás szerepe és módjai. Egyszerű tanulási módok, stratégiák. Különböző szövegfeldolgozási módok ismerete. Koncentrációt fejlesztő játékok, gyakorlatok. Különböző olvasási technikák. Önálló vázlatkészítés, tanulás, összefoglalás vázlat segítségével.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Szótanulási segédleteket/ módszereket készíteni, használni. A szókincs egyes szavait útmutatással szócsaládkhoz hozzárendelni. A nyomtatott médiát szókincsbővítésre, fogalmazások elkészítésénél megközelítőleg önállóan használni. A szöveg feldolgozása során jelölési technikákat (pl. optikai jelölés) alkalmazni, a kulcsszavakat kiemelni. Ismert prezentációs technikákat a feladatnak és a célcsoportnak megfelelően alkalmazni.		
Fogalmak		
Javasolt tevékenységek	Szókártyát, memóriát, dominót, rajzot szótanuláshoz készíteni/használni. Egy témáról vázlatpontok alapján beszélni. Rajzos vázlatot, mindmapet készíteni. Mnemotechnikák. Prezentációt, plakátot készíteni. Memorizálást segítő módszerek. Koncentrációt fejlesztő gyakorlatok.	

Témakör	Anyanyelvi kultúra	Javasolt óraszám: 53
Tanulási eredmények	A korosztálynak megfelelő tájékozottság a témakör és a résztémák kapcsán, az ismeretek közlése mondatmodellek segítségével, a szókincs elsajátítása és feldolgozása. Különböző módon, csatornán információhoz jutás.	

	<p>Nyelvi kommunikációs szituációkban megfelelő nyelvi eszközök alkalmazása, a beszélgetőpartner megnyilvánulásaira adekvát formában reagálás.</p> <p>Az előző képzési szakaszok témaköreinek ciklikus bővítése.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Szokásos tanórai helyzeteken kívül, az iskolai hétköznapokban is feltalálni és megértetni magát.</p> <p>A tanórán és a hétköznapi élet egyes területein megfelelő szókinccset és nyelvi kifejezőeszközöket, szófordulatokat és körülírásokat használni.</p> <p>Megfelelő nyelvi eszközökkel a beszélő és a hallgató szerepét változtatni.</p> <p>A nyelvhasználati kompetenciát az általános udvariassági szabályokhoz igazítva különböző helyzetekben és kielégítő nyelvi kifejezőeszközökkel alkalmazni.</p> <p>A témák szókinccsének bővítése:</p> <p><i>A. Személyes életvitel</i> Jövőtervezés: tervek, célok Érzelmi kötődés formái Tevékenységek, élmények Sportágak Sport és egészség Élsport, extrém sport Divat, öltözködés Iskolai egyenruha, márkás ruházat</p> <p><i>B. Társadalmi élet</i> Táplálkozási szokások Egészséges életmód Fast food</p> <p><i>C. Iskola, képzés, hivatás</i> Szabályok, tanulói jogok, kötelességek Szakmai tervek</p> <p><i>D. Gazdaság, technika, környezet</i> Turizmus Természet, környezet Állatvédelem Környezetvédelem Környezettudatos életmód</p> <p><i>E. Kulturális élet és média</i> Internethasználat hatásai, előnyei, ill. veszélyei Közösségi oldalak</p> <p><i>F. Politika és társadalom</i> Szabályok állítása és betartása: házirend, az osztályközösség szabályai</p>	
Fogalmak	<p>érdeklődési kör, cél, erősség, oktatási rendszer, média, egészségkárosítás, környezetvédelem, jog, kötelesség, összefoglalás, reagálás.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Információhiány esetén célzott kérdéseket feltenni. A német nyelvű médiát információszerzés céljából használni. Mások véleményére reagálni.</p>

	Saját álláspontot közölni, megindokolni. Német nyelvű tartalmak lényegi elemeit magyarul összefoglalni. Magyar nyelvű szövegek kulcsfogalmait németül összefoglalni.
--	--

Témakör	Ismeretek a nyelvről	Javasolt óraszám: 27
Tanulási eredmények	Az igeidők helyes használata beszédben és írásban. A melléknév fokozása, ragozása. szenvető szerkezet ismerete és gyakorlati alkalmazása. A feltételes jelen képzése, használata. A normakövető és normától eltérő helyesírás felismerése. A szöveg központozásának, a párbeszéd és az idézetek szabályainak ismerete.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni. A tanulók önállóságának fejlesztése a szabályfelismerésben, megfogalmazásban, alkalmazásban és az önellenőrzésben. A tanórán gyakran előforduló német alaktani és mondattani szerkezeteket következetesen helyesen, azok összefüggéseit és funkcióját felismerni. Jól érthetően és helyes hangjelzéssel beszélni. A tanult szerkezeteket közel biztos helyesírással leírni. A központozás alapvető formai és tartalmi szabályait közel helyesen alkalmazni. A tanult szerkezetek közel biztos helyesírással történő írása.</p> <p><i>Szófajok:</i> Általános áttekintés, csoportosítás</p> <p><i>Ige:</i> Ragozás jelenidőben, tőhangzóváltozás Igekötős igék (elváló, nem elváló) Visszaható igék Igeidők (Präsens, Präteritum, Perfekt) Igék szótári alakjai Segédigék fajtái (időbeli és módbeli), használatuk Igevonzatok Igemódok: kijelentő -, felszólító -, feltételes mód Cselekvő szerkezetek</p> <p><i>Főnév:</i> Neme: jelentés, ill. végződés alapján> hímnem, nőnem, semleges nem Száma: egyesszám, többes számú alakok Esetei: alany, tárgy, részes, birtokos eset</p> <p><i>Névelő:</i> Fajtái: határozott, határozatlan Ragozása alany, tárgy, részes esetben</p> <p><i>Melléknév:</i> Képzése Használata: állítmányi, jelzői használat</p>		

<p>Ragozása: jelzős szerkezetben névelő nélkül, határozott névelővel, határozatlan névelővel; alany, tárgy és részes esetben</p> <p>Fokozása, hasonlító szerkezetek</p> <p><i>Elöljárószó:</i> időhatározói elöljárószó helyviszonyt kifejező elöljárószó tárgy és részes esettel álló elöljárószó</p> <p><i>Számnév</i> Fajtái: tőszámnevek, sorszámnevek, keltezés, idő kifejezése</p> <p><i>Névmás:</i> Fajtái: személyes, kérdő, tagadó, határozatlan, visszaható, birtokos, mutató névmás</p> <p><i>Határozószó:</i> Fajtái: hely-, idő- és módhatározók</p> <p><i>Kötőszó:</i> Mellékmondati egyenes szórenddel álló kötőszó: <i>und, aber, denn, sondern, oder</i> Mellékmondati fordított szórenddel álló kötőszó: <i>weil, dann, trotzdem, dass, ob, als</i></p> <p><i>Mondattan:</i> Mondatfajták: Kijelentő-, kérdő-, felszólító-, óhajtó mondat Egyszerű és összetett mondatok (okhatározói, időhatározói, feltételes értelmű mellékmondatok).</p> <p><i>Helyesírás, központosítás:</i> Az írott nyelv normái, az írásjelek helyes használata.</p>	
Fogalmak	fokozás, szenvedő szerkezet, igevonzat, feltételes mód, alárendelő, mellérendelő mellékmondat, szórend, óhajtó mondat,
Javasolt tevékenységek	Német irodalmi nyelvi fordulatok és szövegek hangoztatása. Situációs játékok. Kommunikáció anyanyelvi beszélőkkel. Hibajavítási gyakorlatok. Hiányos szöveg, táblázat. Szókereső. Hibakereső. Mondatalkotás szavakból. Tollbamondás különböző fajtái. Rejtvények különböző fajtái. Igaz- hamis állítások. Mondattranszformációk. Multiple Choice Kígyószöveg. Memórijáték. Donimó. Labirintusjáték. Szókártyák. Online nyelvtani feladatok. Mnemotechnikák.

Témakör	Irodalmi kultúra	Javasolt óraszám: 37
<p>Tanulási eredmények</p>	<p>A szövegértelmezésben való jártasság. Német és magyarországi német népköltészeti és műköltészeti alkotások ismerete. Egyszerű összefüggések felismerése, a tartalom összefoglalása. Olvasásélmény alapján kialakított irodalmi ismeretek. Erkölcsei, esztétikai kategóriák megismerésének mélyítése. Ítéletalkotás egyszerű irodalmi szituációkban. A tanulók mindennapjaiban megjelenő értékek helyes megítélésének kialakítása.</p>	
<p>Fejlesztési feladatok/Ismeretek</p>		
<p>Elbeszéléseket, rövid történeteket, lírai műveket olvasni. A hazai német irodalomból vett, a korosztálynak megfelelő alkotásokat elolvasni. A szereplőket jellemezni. A cselekményt a feladatnak megfelelően feldolgozni. A mondanivalót megfogalmazni, reflektálni. Az irodalmi szövegek tartalmát és mondanivalóját nyelvileg kielégítően megfogalmazni. A személyes igazság konfliktusát különféle szövegek alapján megérteni. Az irodalom társművészeit, filmet és fotókat megismerni. A tetszésnyilvánítás nyelvi formáit alkalmazni. Önálló gondolkodás, a kulturált véleménynyilvánítás.</p> <p>Műfajok: Vers, anekdota, párbeszédű szövegek, jelenetek (pl. ünnepekhez kapcsolódó jelenetek, képregény,</p> <p>Műfaji sajátosságok: A költői nyelv (ritmus, rím, versszak, refrén) Cselekmény, helyszín, szereplő, leírás, párbeszéd, jellemzés. Cselekményt alkotó elemek, fordulatok, a mű kezdete és befejezése. Dramatizálás: szöveg és mozgás, szerep, szereplők kapcsolata.</p> <p>Német és magyarországi német szerzők versei. <i>Szerzők például:</i> James Krüss, Hans Manz, Martin Auer, Josef Michaelis, Valeria Koch, Christina Arnold, <i>Valeria Koch: Erziehung</i> <i>Franz Zeltner: Herbstgedanken</i> <i>Franz Zeltner: Meine zwei Sprachen</i> <i>Josef Michaelis: Zauberhut</i> http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p> <p>Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései (példák) Engelbert Rittinger: Verschiedene Verhältnisse Bela Beyer: Der Kopfstand Josef Mikonya: Nichtsbrot Ludwig Fischer: In Fichtenwalde Josef Michaelis: Das Lamm und der Esel http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_t_extsammlung.pdf</p>		
<p>Fogalmak</p>	<p>Mondanivaló, jellemzés, jellemek, film, színdarab, értékrend,</p>	

	értékítélet, konfliktuskezelés, igazságosság,.
Javasolt tevékenységek	<p>A művek tartalmát összefoglalni.</p> <p>A szereplőket jellemezni.</p> <p>A művek mondanivalóját megfogalmazni.</p> <p>A műről véleményt alkotni, azt kifejezni, ismertetni.</p> <p>Rövid történeteket, regényrészleteket dramatizálni.</p> <p>A Magyarországi Német Színház egy előadását élőben, vagy egy irodalmi mű filmfeldolgozását megtekinteni.</p> <p>Az előadásról, filmről beszélni, a látottakat feldolgozni.</p>

Minimumkövetelmények:

A tanuló tudjon:

- Köznapi témáról irodalmi német nyelven beszélő partnert megérteni és válaszolni a kérdésekre
- Német nyelven kapcsolatot teremteni, kívánságot kifejezni, tájékoztatást adni
- Állást foglalni
- A feltételes módot használni (“würde” + főnévi igenév)
- A tanult kötőszavakat alkalmazni
- Szövegeket érthető, értelemszerű hangsúlyozással, folyékonyan olvasni
- Egyszerű szövegeket szótár, kézikönyv, lexikon segítségével megérteni
- Saját gondolatait írásban kifejezni
- Személyeket leírni, jellemezni